

Illustrer : periodiek voor de alumni van de Universiteit Utrecht

<https://hdl.handle.net/1874/404416>

Illuuster

Niets menselijks is
het paard vreemd

Fatsoen in een
SUV-cultuur
volgens oud-
ombudsman Alex
Brenninkmeijer

Utrechts
Universiteitsfonds

Universiteit Utrecht

Alumnimagazine

November 2016

De bevrijding van de leraar

Collectieve autonomie
voor het onderwijs

Illuster

De aftrap

De universiteit is 250 jaar ouder dan het Universiteitsfonds. Dat onderstreept de stelling dat zij zonder ons weliswaar een verschaald bestaan leidt, maar zij dat natuurlijk wel kan. Het Universiteitsfonds daarentegen kan niet zonder de universiteit.

Niet dat dat een alles bepalend gegeven is, maar toch... Het Universiteitsfonds vertaalt deze positie door te leven en te werken vanuit het adagium

'Dienend in liefde'

Wellicht in elk huwelijk een goede startpositie. Kort geleden heeft de Universiteit Utrecht haar Strategisch Plan 2016-2020 het licht doen zien. Goed om daarin te lezen dat "aan de Universiteit Utrecht verbonden zijn betekent dat je de ambitie hebt om een bijdrage te leveren aan een betere wereld. De universiteit is naar buiten gericht, internationaal georiënteerd, en ze weet wat er in de wereld speelt en wat de maatschappij vraagt."

Het aardige is voorts dat alumni uitdrukkelijk worden genoemd als onderdeel van de academische gemeenschap: "De universiteit intensificeert het contact met haar alumni en betreft via een gericht alumni-beleid haar alumni graag bij initiatieven om het onderwijs beter op de arbeidsmarkt te laten aansluiten, bij het ontwikkelen van een aanbod op het gebied van leven lang leren en bij het versterken van de maatschappelijke impact van ons onderzoek."

Alumni denken weleens dat het Universiteitsfonds louter uit is op geld. Gelukkig kan ik zeggen dat dat niet juist is. Verbinding en betrokkenheid zijn de toverwoorden; onze waarde voor de universiteit wordt zo divers en rijk toegelicht in het strategisch plan.

Er zijn vele mogelijkheden om betrokken te zijn bij uw universiteit. Onder aanmoediging van onze nieuwe directeur Fenna Hanraets zullen deze mogelijkheden de komende periode nog verder uitgebreid en verdiept worden. Wij houden u op de hoogte.

Mr. Robert S. Croll
voorzitter Utrechts Universiteitsfonds

Inhoud

- 4 In Utrecht
- 6 Generatie UU
- 8 De loopbaan van... Honoré Verbeet
- 10 Goed besteed
- 12 JAN — Jonge Alumni Netwerk
- 14 UU centraal
- 18 Bouwjaar 1993
- 19 DUB
- 20 Utrecht Science Park
- 22 In de spotlight
- 24 In beeld, toen
- 25 Bericht uit... Teheran
- 26 Een greep uit de agenda
- 28 In beeld

10 Niets menselijks is het paard vreemd

Goed Besteed

12 Droombaan binnen handbereik JAN

Collectieve autonomie voor het onderwijs

UU centraal

14

Fatsoen in een suv-cultuur

Terugblik

22

Bericht uit... Teheran

25

Een stukje minder allochtoon

►► **Vrijwilliger worden? Meer weten over hoe u zich kunt inzetten voor de Universiteit Utrecht? Mail ons op alumni@uu.nl.**

Colofon

Illustrer is een uitgave van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsfonds, verschijnt drie keer per jaar en wordt toegezonden aan alumni van de Universiteit Utrecht.

Redactie Robbert Jan Feunekes, Noline Meijer, Armand Heijnen, Hanneke Olivier, Xander Bronkhorst, Joost Dankers en Harold Kerkhof (eindredacteur).
Redactieraad Arie Smit, oud-directeur TeleacNot; David Veldman, bladmanager/tekstschrijver Uitgeverij Virtumedia; Olfert Koning, communicatieadviseur GGZ Nederland; Marianne Hoornborg, ondernemer De Recht & Krom Producties.
Art direction & vormgeving Flow design + communicatie, Utrecht.
 Druk Xerox.

ISSN 1338-4703

21e jaargang, #78.

© Universiteit Utrecht
 Overname van artikelen met bronvermelding is toegestaan. Illustrer wordt gedrukt op milieuvriendelijk fsc-papier.

Volg ons op Facebook en LinkedIn: Alumni Universiteit Utrecht
 E-mail: alumni@uu.nl

De opening

Tekst Harold Kerkhof

Afgestudeerden wereldwijd betrekken

Nieuwe directeur alumni-relaties Fenna Hanraets

Sinds mei dit jaar heeft het bureau Alumni-relaties en Universiteitsfonds een nieuwe directeur: **Fenna Hanraets**. Fenna maakte de overstap vanuit de University of Western Australia in Perth waar zij eerst drie jaar werkte als manager donor relations and stewardship en daarna vanuit Singapore bouwde aan de internationale alumni-relaties voor diezelfde universiteit. Ze studeerde internationale bedrijfskunde aan Maastricht University.

Universiteit Utrecht of Maastricht University? Het was voor mij in 1996 de beste keuze om bedrijfskunde te gaan studeren in Maastricht, maar voor wat betreft alumni-relaties had ik niet op een betere plek kunnen zitten dan bij de Universiteit Utrecht. Ten eerste is er al een mooie alumni-traditie in Utrecht — het Utrechts Universiteitsfonds is het oudste universiteitsfonds van Nederland. En ten tweede: ik houd van de ambitie van deze universiteit om zich internationaal te meten met de beste universiteiten.

Australië of Nederland? Ik heb een fantastische tijd gehad in Australië, maar in Nederland voel ik me thuis en vind ik het heerlijk om mijn moedertaal weer te kunnen spreken. Natuurlijk mis ik het buitenleven, de relaxte cultuur van *down under* en had ik ontzettend veel geluk dat ik op zo'n mooie werkplek ervaring op mocht doen met alumni-relaties. In Australië is het heel normaal om actief betrokken te blijven bij de universiteit en iets terug te doen voor je Alma Mater. De universiteit daar is heel internationaal. Het is fijn om die blik nu in Nederland te delen en te gebruiken.

Angelsaksische fondsenwerving of relatiebeleid op z'n continentaal-Europees? Er is in Nederland zeker een cultuur van geven, maar die vindt haar weg nog niet altijd naar de universiteiten. Daar is nog veel werk te doen en daar gaan jaren overheen, maar het is zeker mijn ambitie om mijn ervaringen met fondsen werven volledig in te zetten voor de Universiteit Utrecht. In eerste instantie wil ik dat doen door concrete voorbeelden te laten zien van waar ons fonds nu al het verschil maakt. De universiteiten in Nederland krijgen veel overheidssubsidie, maar dat geld is niet vrij te besteden. Wij ondersteunen hele waardevolle projecten die zonder externe donaties niet ontwikkeld kunnen worden.

Alumnibeleid: een breed programma voor iedereen of een toegespitst programma voor betrokken alumni? Dat moet een combinatie zijn. We hebben op dit moment ruim 120.000 geregistreerde alumni in binnen- en buitenland die geïnformeerd willen worden over de ontwikkelingen binnen de universiteit. We moeten de mensen die meer kunnen en willen doen daarin faciliteren. Dat doen we met een klein bureau. Daarom is het van belang dat we de samenwerking met partners binnen en buiten de Universiteit Utrecht verstevigen: met de faculteiten, het Universiteitsmuseum, Studium Generale. ..., maar natuurlijk ook met de vele vrijwilligers, nationaal en internationaal.

Waar verheug jij je het meeste op? Ik vind de opdracht om afgestudeerden wereldwijd te betrekken bij de universitaire gemeenschap enorm inspirerend. Samen met het team en de vrijwilligers wil ik gericht een verschil gaan maken, waarbij ik het belangrijk vind dat alumni ook echt vinden dat het universitaire netwerk een toegevoegde waarde heeft. En dan ontstaat stap voor stap een cultuur over de hele wereld van alumni die trots zijn op hun universiteit. ◀

Universiteit ontvangt unieke boekrol over eerste vrouwelijke student

Rector Bert van der Zwaan heeft een bijzondere boekrol overhandigd gekregen over de naam en faam van Anna Maria van Schurman (1607 – 1678). Zij was in 1636 de eerste vrouwelijke student aan de Universiteit Utrecht.

Van Schurman blonk als tiener uit in het maken van kunst en het schrijven van gedichten en brieven. Ze kreeg al snel faam door haar geleerdheid. Dat werd ook opgemerkt door grote namen uit haar tijd, onder wie haar buurman, de beroemde hoogleraar Voetius. Hij vroeg haar een Latijns gedicht te schrijven voor de in 1636 net opgerichte universiteit. In dat gedicht betreurde ze het dat aan de universiteit geen vrouwen werden toegelaten. Prompt maakte Voetius voor haar een uitzondering. Ze moest echter wel apart zitten tijdens de colleges om de jongemannen niet af te leiden.

De boekrol is vervaardigd door de Utrechtse letterkundige en alumna Pieta van Beek, die zich heeft verdiept in het leven van Van Schurman en dit jaar de essaybundel *Het wereldwonder van Utrechts Academie: naam en faam van Anna Maria van Schurman (1636–2016)* publiceert.

Verklaring van Utrecht inzake Academische Vrijheid aangenomen

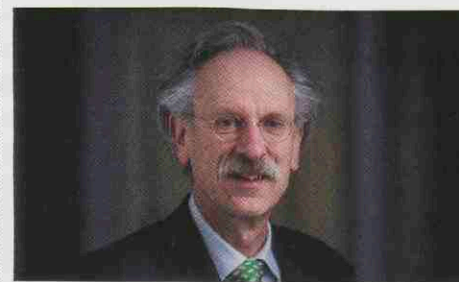
Uit solidariteit met bedreigde collega's wereldwijd heeft de Association of Human Rights Institutes (AHRI, het wereldwijde netwerk van academische onderzoeksinstituten op het gebied van mensenrechten) de Verklaring van Utrecht inzake Academisch Vrijheid aangenomen. Dit gebeurde op 3 september tijdens de AHRI Conferentie bij het Studietoel en Informatiecentrum Mensenrechten (SIM) van de Universiteit Utrecht.

Academische vrijheid staat op veel plekken in de wereld onder druk. Wetenschappers en studenten worden vervolgd, ontslagen, geïntimideerd en zelfs mishandeld uit naam van veiligheid, openbare orde en contra-terrorisme.

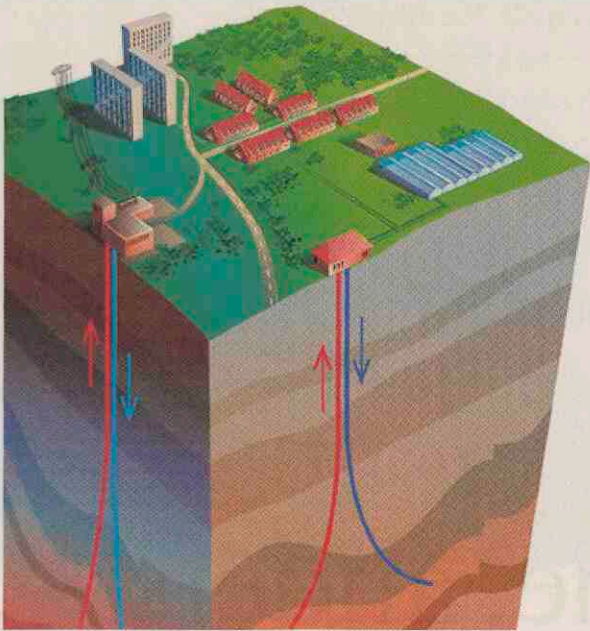
Zoals de recente gebeurtenissen in Turkije, Rusland en veel andere landen tonen, worden hierdoor de academische vrijheid en het recht op onderwijs ernstig bedreigd.

De verklaring (Utrecht Declaration on Academic Freedom) van AHRI onderstreept dat intimidatie en onderdrukking van onderzoekers, docenten en studenten hun mensenrechten schendt. Hierdoor worden niet alleen de onafhankelijkheid van wetenschappelijk onderzoek en onderwijs in gevaar gebracht, maar ook vrije en democratische samenlevingen als geheel. Een klimaat van angst verstikt creatief en kritisch denken. De verklaring roept collega-wetenschappers maar ook overheden op duidelijk stelling te nemen tegen deze praktijken en om wetenschappers, docenten en studenten die in gevaar verkeren bij te staan.

'Utrechtse betrokkenheid bij Nationale Wetenschapsagenda is geen toeval'

Alle Nederlanders kregen vorig jaar de uitnodiging om vragen in te dienen voor de Nationale Wetenschapsagenda (NWA). Resultaat was een uitgebreide agenda die in november werd aangeboden aan de minister. Mooi. Maar ligt die agenda sindsdien ergens in een la?

‘De Uithof ideale plek voor aardwarmtewinning’

De Universiteit Utrecht neemt deel aan een nieuw project in Mexico naar de benutting van aardwarmte. De Utrechtse wetenschappers denken dat in de toekomst een eigen diepe warmwaterput in De Uithof ook mogelijk is.

“De Uithof is een hele goede plek voor diepe aardwarmtewinning”, meent geoloog Jan-Diederik van Wees, een lot uit de loterij. En omdat we vooraan zitten in het aardwarmtewinningproject in Mexico, kunnen we het hier echt gaan waarmaken.

De EU start deze maand het miljoenenproject GEMex, waarvan ongeveer een miljoen ten bate komt voor onderzoek aan de Universiteit Utrecht. Dit project maakt serieus werk van aardwarmtewinning op een schaal die de bestaande olie- en gaswinning kan aanvullen en op termijn gedeeltelijk vervangen.

“Zeker niet”, zegt Prof. dr. Ton Hol (zie foto), vice-decaan van de faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie. Volgens hem is er hard gewerkt aan het verder in kaart brengen van verschillende complexe clustervragen en exemplarische routes voor die vragen. De hoogleraar Rechtstheorie is één van de Utrechtse onderzoekers en bestuurders die nauw betrokken zijn bij de NWA. Samen met experts en onderzoekers uit andere (kennis)instellingen, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties hebben ze geprobeerd belangrijke wetenschappelijke, maatschappelijke en economische vraagstukken in de samenleving om te zetten naar onderzoekbare thema’s.

“Die investeringsagenda dient als onderbouwing om de politiek te verleiden extra te investeren in wetenschap en innovatie”, verduidelijkt Hol. “Ook zonder de Nationale Wetenschapsagenda worden er uiteraard complexe vraagstukken onderzocht. Maar de NWA focust op vernieuwing en op kansrijke verbindingen en samenwerkingsvormen. Waar onderzoek vaak vooral wordt gedaan vanuit één discipline, wordt hier de vraag gesteld: ‘wat is er nodig uit elk vakgebied om een vraagstuk te kunnen doorgronden?’

Deze aanpak past uitstekend bij de Universiteit Utrecht, waar ook sterk wordt ingezet op multidisciplinair onderzoek.”

Utrecht na veertig jaar in Werkhoven

Aan het begin van ieder collegejaar worden er duizenden jongeren tijdens de Utrechtse Introductie Tijd en de eerste studieweken verdeeld over diverse mentorgroepjes om op weg te worden geholpen met de studie, de stad en...

elkaar. Ondanks de goede voornemens vallen veel van die groepjes ook weer uit elkaar. Zo niet een groep psychologie-studenten die in 1976 samen terecht kwamen in een introductiegroepjes van de Faculteit Sociale Wetenschappen. Zij zien elkaar nog regelmatig, op 1 september jl. bijvoorbeeld in Werkhoven. Op de foto van links naar rechts: Lies Bunk, Fanny Landman, Emmy Sluijs, Anne-Marie Bakker, Eveline Deirkauf, Hanny Daniëls, Ineke den Hoed, Coby Minnema en Mieke Dingemans.

Ze werden groot op een melkveehouderij en kozen unaniem voor een studie Natuurkunde aan de Universiteit Utrecht. De broers **Marius**, **Hendrik**, **Hans** en **Arie-Willem de Leeuw** — alle vier gepromoveerd — wilden van kleins af aan al weten ‘hoe iets in elkaar zat’. Volgens de broers ontdek je dat door je te verdiepen in de natuurkunde. Illuster sprak met hen over hoe hun gemeenschappelijke keuze toch leidde tot vier zeer verschillende loopbanen.

Vier broers, één studierichting

‘Onderzoek moet je doen uit passie, anders houd je het niet vol’

Op basis van hun uiterlijk zie je niet direct dat Marius (34), Hendrik (32), Hans (29) en Arie-Willem (27) broers zijn. Volgens henzelf hebben ze ook uiteenlopende karakters. Marius, die het interview vanuit Kopenhagen bijwoont via een live Skype-verbinding, is volgens hemzelf de rustige, oudere broer. Arie-Willem (links op de foto) is de eigenzinnige sportieve en Hans (midden) is de vrolijke grappenmaker van het stel. Hendrik (rechts) vindt zichzelf het meest tegendraads: “Ik wil steeds nieuwe dingen proberen

en doe daardoor soms iets onverwachts. Zo heb ik ook de meeste affiniteit met het boerenbedrijf van onze ouders.”

Arie-Willem: “Bij boerenfamilies hoor je vaak dat de ouders het fijn zouden

vinden als één van de kinderen het boerenbedrijf op een dag overneemt. Dat hebben wij nooit zo gevoeld.”

Marius: “Onze ouders stimuleerden ons juist om eerst een goede opleiding af te ronden. Daarna konden we altijd nog beslissen of het boerenbedrijf bij ons zou passen. Het belangrijkste was volgens hen dat we altijd onze interesses zouden volgen.”

Eén vakgebied, uiteenlopende richtingen

Met hun identieke studiekeuze kwamen die interesses nog zeer overeen, maar de specialisaties van de broers gingen al snel verschillende richtingen op. Marius’ promotieonderzoek was veruit het meest theoretisch: hij richtte zich op de Snaartheorie, een wiskundig model dat de aantrekkingskracht tussen de kleinste deeltjes onderzoekt. Momenteel is hij postdoc aan de Universiteit van Kopenhagen.

Ook Arie-Willems onderzoek was fundamenteel. Hij promoveerde afgelopen zomer in Utrecht op Bose-Einsteincondensatie van licht. Hans koos voor de meteorologie, onderzocht neerslagpatronen en is nu onderzoeker bij het IMAU (Instituut voor Marien en Atmosferisch onderzoek Utrecht). Het meest toegepaste onderzoek was dat van Hendrik: hij werkte in het UMC mee aan MRI-onderzoek naar een verbeterde behandeling van leverkanker. Inmiddels is hij echter wiskundedocent op een middelbare school.

Opoffering

“Ik heb in eerste instantie heel bewust voor de wetenschap gekozen,” legt Hendrik uit. “Puur omdat ik het zo leuk vond. Maar als je echt in de onderzoekswereld wilt blijven werken, moet je er wel dingen voor opofferen. Ik heb nu een gezin en de combinatie

‘Soms is het wel lastig om ‘s ochtends enthousiast uit je bed te springen.’

Vlnr: Arie-Willem, Marius, Hans en Hendrik

met het onderzoek werd voor mij steeds lastiger. Als je een gezin hebt, kun je niet, net als Marius nu, even een paar jaar in het buitenland gaan werken.”

‘Als je dan ineens resultaten ziet, geeft dat een enorme kick.’

“De reden dat ik in Kopenhagen zit,” voegt Marius vanaf het grote scherm toe, “is omdat ik in de toekomst uiteindelijk ook meer vastigheid wil. Ik zou bijvoorbeeld wel een eigen onderzoeksgroep willen starten aan een universiteit en om dat te kunnen bereiken is internationale ervaring erg belangrijk. Vandaar dat ik steeds verhuis naar een ander land met ander werk. Maar dat maakt het wel moeilijk om nu een vaste vriendenkring of een gezinsleven op te bouwen.”

Om die reden verruilde Hendrik zijn wetenschappelijke carrière ruim één jaar geleden voor het onderwijs. “Werken in het onderwijs is iets heel anders,” glimlacht hij, “maar ik zie ook parallellen met het onderzoek. Zo heb ik vorig jaar een leerlinge geholpen om te slagen voor haar examen. Ze was het jaar ervoor gezakt voor haar eindexamen wiskunde, dus

er was werk aan de winkel. Ik ben één op één met haar gaan kijken waar het mis ging en samen vonden we de oplossing. Dat is precies hoe ik vanuit mijn onderzoeksachtergrond gewend ben om te werken. De waardering die ik hiervoor van de leerling kreeg, was geweldig.”

Hans knikt bevestigend. “Net als in het onderwijs doe je je werk als wetenschapper ook niet voor het geld. Niet dat we slecht verdienen, maar het zijn zeker niet de grote bedragen die je in het bedrijfsleven krijgt. Je kiest dit leven puur omdat je allerlei verschillende ervaringen op wilt doen.”

Marius vult aan: “Je moet het echt doen vanuit een gevoel van passie, anders houdt je het niet vol.”

Daar doe je het voor

De vraag of één van de broers wel eens heeft gedacht ‘Waar ben ik aan begonnen?’ beantwoorden ze alle vier met een volmondig ‘nee’.

“Er zijn natuurlijk altijd wel momenten,” zegt Hans, “dat het onderzoek een tijd lang stagneert. Tijdens mijn promotieonderzoek in Engeland werkte ik met natuurkundige modellen en op een dag kreeg ik zo’n model niet aan de praat. Ik zat wekenlang achter m’n computer te zoeken naar het foutje, maar kon het niet vinden. Dat valt niet mee. Maar dan

ontdek je waar het aan ligt en ga je ineens resultaten zien. Dat geeft een ontzettende kick, dáár doe je het voor.”

“Iedere onderzoeker loopt daar tegenaan,” knikt Arie-Willem. “Dan is het wel eens lastig om ’s ochtends enthousiast uit je bed te springen met het gevoel ‘Joepie, nu ga ik er tot vanavond laat weer lekker tegenaan!’” Arie-Willem weet al dat hij niet in de onderzoekswereld wil blijven. Hij ziet zijn toekomst meer in het bedrijfsleven en wellicht bij organisaties zoals TNO, een consultancybureau of overheidsinstelling.

Hans begrijpt dat wel. “Als onderzoeker begeef je je richting het plafond van de huidige kennis. Dat maakt dit werk af en toe heel solistisch.” Om de vraag of het een eenzaam bestaan is moet hij echter lachen. “Nee, het beeld dat je als wetenschapper uitsluitend in je eentje op een kamer zit, klopt niet. We hebben alle vier gewoon een leuk sociaal leven.”

“Precies,” voegt Arie-Willem toe, “in de wetenschappelijke wereld heb je ook ontzettend veel contact met collega’s. Bij de koffieautomaat staan altijd mensen met wie je een praatje kunt maken over allerlei dingen, zoals het weer.”

Hans kucht. “Nou ja, ik onderzoek elke dag het weer, dus ik heb het op zo’n moment dan liever over iets anders.” ◀

Honoré Verbeet

Waarom word je geen headhunter?

Je moet oprecht geïnteresseerd zijn in mensen en oprechte interesse hebben voor bedrijven.” **Honoré Verbeet** is met ingang van september 2016 partner geworden van Signium, een internationaal opererend bureau voor *executive search*. Dit lag niet in de lijn der verwachtingen toen hij in 1980 voor de studie geschiedenis koos.

“Ik zal wel leraar worden”, dacht Verbeet toen hij startte met zijn studie. “Mijn vader zat in het onderwijs en ik heb zelf ook mijn lesbevoegdheid gehaald.” Het waren economisch moeilijke tijden in de jaren '80 en Verbeet had geen hoge verwachtingen: “Het was een gevecht tegen de bijstand toen. Er waren heel weinig mogelijkheden. Toch heb ik altijd wel gedacht dat het zou moeten lukken. Ik zag de studie geschiedenis als een brede basisvorming op academisch niveau. Daarna zou ik wel weer zien. Tijdens en na mijn studie heb ik me breed georiënteerd. Ik heb wetenschappelijke artikelen geschreven, en ik oriënteerde me op traineeships, de journalistiek en diplomatie.” Het werd al snel duidelijk dat het leraarschap niks voor hem was: “Als leraar zou ik meer bezig zijn met andere zaken dan met kennisoverdracht en dat zag ik niet zitten.”

‘Blijf stevige, hoge eisen stellen aan studenten. Daar heeft iedereen baat bij.’ — **Honoré Verbeet**

Van intercedent tot headhunter

Verbeet ging na zijn studie aan de slag bij Randstad als intercedent, een baan waar destijds veel afgestudeerde en gesjeesde studenten op uit kwamen, maar die niet veel aanzien had. Ten onrechte, meent Verbeet: “Daar kwam ik erachter dat er gewerkt moet worden. Bovendien heb ik daar veel dingen geleerd: over commercie, over het midden- en kleinbedrijf, over hoe de arbeidsmarkt in elkaar zit. Daarnaast zat ik in de ondernemingsraad en leerde ik veel over hoe een groot bedrijf aangestuurd wordt.”

Hij vond arbeidsbemiddeling erg leuk, maar “het was soms ook wel erg frustrerend om op maandagmorgen naar het Bart Smit-magazijn te moeten bellen of de uitzendkrachten wel waren komen opdagen. Ik wilde echt hoger-op. Iemand vroeg toen aan mij: waarom word je geen headhunter?”

Er volgde een carrière bij diverse bureaus voor *executive search*, de eerste jaren als desk researcher en *support consultant*. Later ging hij ook zelf kandidaten interviewen, opdrachtgevers benaderen en zette hij een eigen praktijk op: “Dan wordt het een kwestie

van consciëntieus bellen en verkopen. De kwaliteit moet goed zijn. En als de omzet dan ook voldoende is, dan kun je partner worden van een bureau. Zo commercieel is het nu eenmaal.”

Mijn Utrecht

Honoré

Studie **Geschiedenis, 1980–1988**

Vereniging **Studievereniging UHSK** — “Ik was nogal een wereldverbeteraar en daar vond ik een studentenvereniging toen niet bij horen.”

Huis “Ik woonde met een vriend in een woning aan de Beukstraat, ideaal zo tussen De Uithof en het centrum.”

Favoriete plek “In de werfkelders waren de mooiste feesten. Daar kom ik tegenwoordig veel minder. Nu verblijf ik liever in het Wilhelminapark.”

De kracht van het individu

Verbeet is als headhunter erg gaan geloven in de kracht van het individu: “Een goede manager kan een enorme stimulans zijn voor een organisatie. Recentelijk heb ik nog bij een non-profitorganisatie gezien hoe een nieuwe directeur de sfeer in anderhalf jaar totaal had veranderd. Die was nogal terneergeslagen, maar hij wist het personeel te enthousiasmeren en te binden. En dat deed hij met grotendeels dezelfde mensen. Dat wil niet zeggen dat zijn voorganger een slechte manager was, maar duidelijk was hij op dat moment het juiste recept voor die organisatie. Het boeiende aan mensen is dat niemand gelijk is en dat iedereen een eigen persoonlijke benadering verdient. Als manager moet je voorop lopen en er lol uithalen om met en door mensen dingen voor elkaar te krijgen. Autoritair leiderschap werkt vrijwel niet, al is dat wel cultureel bepaald. Buiten Nederland is dat misschien anders. Belangrijk is vooral dat je als leider ziet welke stappen gezet moeten worden en ook gezet worden.”

Internationaal

Bij een zoektocht naar de juiste senior managers kijken headhunters niet naar de universiteit. “Als iemand een high potential is, dan uit zich dat in het bedrijfsleven”, aldus Verbeet. Toch heeft Verbeet zeker wel wat tips voor de universiteit om talent te ontwikkelen: “Blijf stevige, hoge eisen stellen aan studenten. Daar heeft iedereen baat bij. En minimaliseer het aanbod van studies waarmee je toch geen werk vindt.”

Bovenal gelooft Verbeet erg in de internationalisering van de universiteit: “maar ik heb begrepen dat de universiteiten daar al heel erg mee bezig zijn. Bij de zoektocht naar goede managers kijken we ook steeds meer buiten Nederland. Eigenlijk zou het verplicht moeten zijn voor iedere student om een aantal maanden in het buitenland te studeren. De wereld is heel groot en de Nederlandse methode is niet altijd de beste methode.”

Dat internationale aspect was ook een belangrijke reden voor Verbeet om zich als partner aan te sluiten bij Signium, dat circa 45 kantoren in 30 landen heeft, verspreid over alle continenten. “Zo’n grote internationale organisatie biedt weer veel nieuwe mogelijkheden en inzichten.” ◀

Benoemingen

▶▶ Honoré Verbeet

Geschiedenis (1980–1988) is benoemd tot partner van Signium Executive Search

Ben Swagerman

Nederlands recht (1977–1983) is benoemd tot Chief Legal Officer bij Qatar Airways

Inez Meurs

Nederlandse taal- en letterkunde (1990–1997) is benoemd tot lid van het Bestuur van de European Association for International Education

Jos Wienen

Geschiedenis en Theologie (1979–1988) is benoemd tot burgemeester van Haarlem

Jeroen van Weerden

Nederlands recht (1991–1997) heeft de onvoorwaardelijke aantekening ‘advocaat bij de Hoge Raad’ verkregen

Maarten Kroeze

Nederlands recht (1989–1994, waarna promotie) is benoemd tot raadsheer in de civiele kamer van de Hoge Raad

Judith Krens

Nederlands recht en Scheikunde (1992–1998) is benoemd tot Partner van Taylor Wessing

Marije van Wijngaarden

MA Communicatiestudies (2009–2011) is benoemd tot contentcreator van Contentbureau.nl

Neldes Hovestad

Scheikunde (1993–1995, waarna promotie) is benoemd tot voorzitter werkgeversvereniging BZW Zeeland

Alice Bavinck

MA Communicatie, beleid en management en BA Theater-, film- en televisiewetenschap (2005–2010) is benoemd tot operationeel directeur bij opleidings- en exameninstituut Lindenhage

Harry van de Kraats

Nederlands recht (1985–1991) is benoemd tot directeur sociale zaken van VNO-NCW/MKB Nederland

Feike Sijbesma

Biologie (1977–1984) ontving een Duurzaam Lintje van IVN, de organisatie achter Duurzame Dinsdag

Casper de Mooy

Nederlands recht (1995–2000) is benoemd tot specialist in interim en professional search in pensioen en jonge pensioenfondsbestuurders bij Whyz

Claudia Straatmans

Theater, film- en televisiewetenschappen (1987–1983) is benoemd tot hoofdredacteur van Nouveau bij Sanoma Media

Niets menselijks is het paard vreemd

Simultane ontwikkeling *state-of-the-art* mobiliteitsmonitoring voor mensen?

René van Weeren en Wim Back

“A horse, a horse, my Kingdom for a horse ... !” (Uit: Richard III, William Shakespeare, ca. 1592) Het strategisch belang van paarden in oorlogen, transport en landbouw was eeuwenlang nauwelijks te onderschatten. Tegenwoordig heeft het paard voor de mens voornamelijk een recreatieve functie, maar paarden kunnen nog steeds strategische belangen dienen. State-of-the-art systemen van de Universiteit Utrecht om de gang van paarden te analyseren zullen verstrekkende gevolgen hebben voor de inzet van vergelijkbare technieken bij de mens.

Communiceren met paarden spreekt enorm tot de verbeelding. Toch zal het voor veel paardenbezitters heel prettig zijn als ze hun eigen intuïtie of gedachten over hun paarden kunnen staven aan objectieve en nauwkeurige observaties. Het Departement Gezondheidszorg Paard van de faculteit Diergeneeskunde — de enige faculteit Diergeneeskunde in Nederland en lange tijd de enige in Europa met een accreditatie door de American Veterinary Medical Association — werkt aan systemen om specifiek de gang van paarden te analyseren. Doel is om *realtime en online* het effect van orthopedische behandelingen te meten, maar ook — voor de topsport — om te zien of een paard in goede vorm is.

En daar is een grote behoefte aan: de paardensport is na voetbal de tweede sport van Nederland. Veel paardenbezitters en dierenartsen vertrouwen vooral op hun eigen ogen en hun gevoel. En dat gevoel blijkt niet altijd te kloppen met werkelijkheid. Zo is uit experimenten met manuele therapie in het verleden gebleken dat paardeneigenaren behoorlijk gevoelig zijn voor het placebo-effect. De wens van verbetering bleek vaak de vader van de — positieve — observatie. Niets menselijks is immers ook de eigenaar van het paard vreemd.

Van 'gouden standaard' via 'state-of-the-art' naar 'smart'

Onder leiding van prof. dr. Wim Back en afdelingshoofd prof. dr. P. René van Weeren is de faculteit Diergeneeskunde al jaren bezig om de ganganalyse van paarden te verbeteren en daarbij

hebben ze een voortrekkersrol in de wereld. Denk daarbij aan het meten van krachten van de hoef op de bodem, de positie en de beweging van het paard in de ruimte en het bepalen van de hoeken en posities van de ledematen. Alles om gangafwijkingen te meten, asymmetrieën vast te stellen en het effect van behandelingen te meten. Het infrarood camera-systeem (QHorse[®]) is hiervoor de zogenaamde gouden standaard, maar

‘Ons belang is natuurlijk het welzijn van het paard, maar ik ben ervan overtuigd dat het ook Olympische medailles kan opleveren.’ — Wim Back

Back en Van Weeren hebben nu samen met een startup van de Universiteit Twente bewegingssensoren ontwikkeld die ook onder praktijkomstandigheden de gang van de paarden gedetailleerd in beeld brengen (EquiMoves®).

‘De technologie van auto’s is al zo ver dat een lichtje mij waarschuwt om naar de garage te gaan. Zoiets wil ik ook voor paarden. Dat kan een hoop leed schelen.’ — René van Weeren

En een door studenten Diergeneeskunde en Informatiekunde ontwikkelde app kan een aantal voor de gezondheid van het paard belangrijke parameters continu

meten bij het dagelijkse gebruik en de ruiter of trainer waarschuwen als er problemen dreigen (Rhaebus®). Er zijn zelfs plannen om binnenkort het paard aan het internet te koppelen (Connected Horse®).

De klapschaats voor het paard

Deze analyses spelen dus niet alleen een rol bij de (klinische) behandeling van paarden, maar ook bij de preventieve geneeskunde, de topsport en... de ganganalyse van mensen, die mee kunnen profiteren van deze technieken. In ieder geval is dat al gebeurd in de topsport. Zo is op basis van de ganganalyse van schaatsers aan de Vrije Universiteit (VU) de klapschaats ontwikkeld. Ook is er in samenwerking met de VU gewerkt aan speciale sportbrillen, niet alleen voor ruiters (EquiGlass®), maar ook één waarmee de Nederlandse Olympische roeiers konden werken aan een betere roeihouding. ◀

Het UU Mobility project — Help mee om realtime blessures te voorkomen bij je paard!

Voor een optimale sportprestatie is feedback voor een atleet van essentieel belang. Zowel uit onderzoek als uit de sportpraktijk blijkt dat het potentieel om binnen de sportsituatie optimaal over feedback te kunnen beschikken maar in zeer beperkte mate wordt benut. Met behulp van de huidige moderne microsensor en microdisplay-technologie wordt het mogelijk om die gewenste *realtime* feedback daadwerkelijk tijdens het sporten te geven en zo prestaties te verhogen, en nog belangrijker: blessures bij het paard te voorkomen. Het doel van het ‘UU Mobility project’ is juist het online laten uitlezen van een praktisch en op locatie toepasbaar bewegingsregistratiesysteem voor paarden en ruiters op basis van moderne — Inertial Measurement Unit — meettechnieken.

Doneer via:

►► vriendendiergeneeskunde.nl

Het UU Mobility project maakt onderdeel uit van het nieuwe crowdfundingplatform van de faculteit Diergeneeskunde: [Vriendendiergeneeskunde.nl](http://vriendendiergeneeskunde.nl). Help ons met het uitvoeren van belangrijk wetenschappelijk onderzoek naar diergezondheid, dierwelzijn en gespecialiseerde zorg voor dieren. Doneer aan een van de projecten en deel jouw betrokkenheid bij dieren met anderen. Honderd procent van jouw donatie gaat naar het gekozen onderzoek of naar een aanpalende activiteit.

Meer dan 100.000 werknemers onder de 35 jaar hebben het afgelopen jaar langdurig thuis gezeten vanwege stressgerelateerde klachten. Andere jongeren vervelen zich juist op hun werk doordat ze niet genoeg worden uitgedaagd. Hoe kun je zorgen dat je een baan hebt die je leuk vindt en je uitdaagt, terwijl je voorkomt dat je jezelf voorbij loopt? Een coach kan uitkomst bieden bij het vinden van de balans tussen ambities en plezier in je werk.

Droombaan binnen handbereik

Het coachcafé is een prima gelegenheid om je mogelijkheden te onderzoeken

Het coachcafé van het Jonge Alumni Netwerk (JAN) speelt in op deze behoefte. Tijdens een coachcafé kunnen afstude-rende studenten en alumni onder de 35 jaar laagdrempelig vragen stellen en gesprekken voeren met professionele coaches (mede-alumni). In een informele setting helpen de coaches de deelnemers uitzoeken wat ze nou eigenlijk verwachten of willen van een baan. In kleine groepjes spreken de deelnemers met in totaal drie coaches. Een coach en een coachee hebben een gesprek gevoerd over hoe coaching je kan helpen bij het verwezenlijken van je dromen: **Winand Kissels** (coach) en **Jessica de Koning** (coachee).

Winand: "Ik heb diergeneeskunde gestuurd, heb vervolgens een paar jaar als dierenarts gewerkt en ben toen bij een farmaceutisch bedrijf gaan werken. Daar heb ik een aantal ingrijpende veranderingen meegemaakt als manager en heb ik gezien wat dat met mensen deed. Ik merkte dat coaching mensen tijdens zo'n verandering heel erg hielp. Sterker nog: het was nodig. Ik wilde zelf ook graag coachen. Ik heb toen een coachopleiding gevolgd en nu help ik allerlei mensen die een veranderfase meemaken op hun werk. Tijdens een coachcafé spreek je studenten die willen uitzoeken

In 2016 organiseerde het JAN twee coachcafé's: op zaterdag 2 april en donderdag 27 oktober. Voor 2017 staan er wederom twee gepland: op donderdag 20 april en donderdag 12 oktober.

welke richting ze op willen, of jonge alumni die al werken en op zoek zijn naar de volgende stap." **Jessica:** "Ik ben nu bezig met mijn masterscriptie. Ik zag de email langskomen van het JAN over het coachcafé en heb me ingeschreven. Ik had eerder een test gedaan op internet over wat mijn vaardigheden zijn en dat klopte aardig. Ik wilde daarna weten wat ik daarmee kon doen. Tijdens het coachcafé heb ik ook ongeveer te horen gekregen wat er uit die test kwam en het was leuk om die bevestiging te krijgen!" "Tijdens een coachcafé ontmoet je allerlei jonge mensen die op zoek zijn naar wat ze willen doen met hun loopbaan. Het is heel fijn om te zien dat je niet de enige bent en je krijgt heel veel steun en ideeën van zowel de verschillende coaches die je spreekt als de andere deelnemers. Ik had eerder meegedaan met een studentenchallenge over water. Daarvoor moest ik een businessplan maken om een uv-reactor te introduceren in ontwikkelingslanden, omdat die

'Je krijgt heel veel steun en ideeën van zowel de verschillende coaches als de andere deelnemers.'

op een duurzame manier drinkwater zuivert. Tijdens mijn studie had ik nooit gedacht dat ik dat leuk zou vinden, maar door de challenge ben ik erachter gekomen dat ik het echt boeiend vind. Onder andere door het coachcafé weet ik dat het niet gek is om ineens van koers te veranderen. Dat heeft geholpen bij de beslissing om naar Zuid-Afrika te gaan om het project voort te zetten.

Winand: “De mensen die naar een coachcafé komen zoeken verschillende dingen. Ik probeer met jou te ontdekken wat je drijft en of je energie uit je werk haalt. De systematiek van het coachcafé is gericht op wat je leuk vindt, wat je gelukkig maakt, hoe je toekomst er uit kan zien en wat je daar aan kan doen. Het is wel handig als je met een gerichte vraag naar mij toe komt. Wat wil je bereiken met het gesprek? Een actieve houding is heel belangrijk!”

“Ik zie veel mensen van wie ik denk dat ze op het randje zitten van een burn-out. Soms denk ik dat er onvoldoende aandacht wordt besteed aan de stap van studeren naar werken. Je krijgt te snel teveel verantwoordelijkheid. Maar je ziet ook het

	
<p><i>Mijn Utrecht</i> Jessica</p>	<p><i>Mijn Utrecht</i> Winand</p>
<p>Studie(s) BSc. Earth Science 2011–2014, MSc. Water Science and Management 2014–2016 Studie-/studentenvereniging Softijs Favoriete plek in Utrecht “Twijstraat aan de Werf, dat vind ik het allermooiste stukje Utrecht.”</p>	<p>Studie(s) Diergeneeskunde (1975–1985) Studie-/studentenvereniging Utrechts Studenten Corps Favoriete plek in Utrecht “Het Lepelenburg. Ik woonde er vlakbij en heb gezien hoe het oude Tivoli afbrandde. Nu is het een lekker plantsoen om te ontspannen.”</p>

tegenovergestelde: een bore-out. Tegenwoordig hebben we de kans om veel te lezen en te weten over de wereld om ons heen. Ook hebben we hoge verwachtingen van onze baan. We willen dat het leuk is, dat het ons uitdaagt en dat het ons helpt om verder te groeien. Ik vind dat het de verantwoordelijkheid van de werkgever is om een omgeving te bieden waarin je

verder kunt groeien, een leven lang kan blijven leren. Anders kun je als werkgever niet de aandacht van jonge mensen behouden. En sowieso: tegenwoordig is het niet meer vanzelfsprekend dat je 40 jaar lang in dezelfde baan gaat blijven. Het coachcafé is een goede gelegenheid om te onderzoeken wat je mogelijkheden zijn en ideeën op te doen over je volgende stap.” ◀

Collectieve autonomie voor het onderwijs

Onderwijshoogleraar Liesbeth Kester en
geschiedenisdocent Jelmer Evers over *learning
communities*

Er is voldoende aanleiding om het onderwijs weer eens op te schudden, vinden onderwijshoogleraar **Liesbeth Kester** en geschiedenisdocent **Jelmer Evers**. ‘Maar alsjeblieft geen vergezichten meer’, aldus Evers. ‘Verandering moeten we geleidelijk laten ontstaan binnen *communities of practice*, waarin alle betrokken partijen zijn vertegenwoordigd.’ Kester: ‘Als dat goed gebeurt, leren we daar als wetenschappers ook van.’

We treffen elkaar op de derde verdieping in het Langeveldgebouw op De Uithof, de werkkamer van prof. dr. Kester. Een betere plek — Langeveld was zo’n beetje de grootste Nederlandse pedagoog uit de vorige eeuw — kunnen we niet bedenken voor een gesprek over onderwijsinnovatie. “Ook al zo jammer”, merkt Evers halverwege het interview tijdens een van zijn vurige pleidooien op, “dat de pedagogiek uit het onderwijs is verdwenen.”

Communities of practice

De OECD (de VN-organisatie voor economische samenwerking en ontwikkeling) zegt dat er wereldwijd behoefte is aan ‘21st century skills’, en heeft geconstateerd dat de kennis-

component daarin achterblijft. Een Nederlandse poging tot antwoord is het rapport *Onderwijs 2032*, gemaakt in opdracht van het ministerie van ocw door een werkgroep onder leiding van de Utrechtse universiteitshoogleraar Paul Schnabel, maar die plannen zijn even ‘on hold’ gezet. Terecht, vindt in ieder geval Evers, want die plannen hebben én te weinig draagvlak, én te weinig inhoud.

“Er zitten beslist goede dingen in het rapport Schnabel”, vindt Evers. “Maar het is politiek te voorgekookt en eigenlijk een soort Studiehuis 2.0. Er wordt weer gesleuteld aan het curriculum en er worden vergezichten geschetst, terwijl er behoefte is aan netwerken, aan *communities of practice*.” Evers denkt dan bijvoorbeeld aan samenwerking tussen scholen, schoolbesturen, onderwijsorganisaties, vakbonden, ouders en verenigingen van leraren. “Nu ligt de macht volledig bij de besturen en zijn scholen

semi-private organisaties die alles dichttimmeren.”

“Maar ook de wetenschap zou in zo’n netwerk een belangrijke rol moeten spelen”, vult Kester aan. “Er zijn geen wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen voor die 21st century skills. Innovaties in die richting zijn lastig, omdat er véél partijen bij betrokken zijn — niet alleen leraren en wetenschappers, maar ook uitgeverijen en beleidsmakers. Die lopen in hun wens te innoveren niet parallel en dat maakt het zicht op de uitkomst van de vernieuwingen troebel.”

Methodendwang

“Er heersen veel hardnekkige misverstanden die telkens weer de kop opsteken in de discussies over ons onderwijs”, zegt Evers. Eén daarvan zijn de leerstijlen, een theorie over de verschillende manieren om leerstof te verwerken. “Daarvoor bestaat geen enkele evidentie, maar het blijft meespelen in gesprekken.” Kesters knikt: “Het is — vooral voor ouders — een populaire theorie, maar er is geen wetenschappelijk bewijs voor.”

Een ander voorbeeld van een remmende factor in de verbetering van het onderwijs is de ‘methodendwang’. Uitgevers hebben hier een commercieel belang, maar, aldus Evers: “veel vernieuwingen ketsen daar op af. Een docent zal geen moeite doen om zoiets als gepersonaliseerd leren te verwezenlijken, omdat de gebruikte methode dat niet toelaat. Leraren zijn heel erg op zoek naar dingen die werken. Op dat punt zouden wetenschap en praktijk bij elkaar moeten kunnen komen. Wissel uit wat werkt, wat goed lesmateriaal is of goede leerstrategieën. Een leraar leert niet van een congres waarop gezegd wordt waar het met het onderwijs naar toe moet.

‘Want de gemiddelde docent heeft geen tijd om uit te zoeken wat wel of niet werkt’ — **Liesbeth Kester**

Liesbeth Kester is hoogleraar Onderwijswetenschappen bij de Universiteit Utrecht en bijzonder hoogleraar Multimedia Educatie bij de Open Universiteit. Ze is onderwijsdirecteur bij het Interuniversitaire Centrum voor Onderwijsonderzoek (ICO) en voorzitter van ICO's thema Leren en Instructie. Ze is associate editor van het *Journal of Computer-assisted Learning*. In 2007 kreeg zij een persoonlijke Veni subsidie van NWO en zij is een Fulbrightalumnus. Haar expertise omvat multimedia leren, hypermedia leren, gepersonaliseerd leren, zelfregulerend leren, cognitieve aspecten van leren, inclusief bijvoorbeeld voorkennisactivatie en leren, testen en onthouden of uitgewerkte voorbeelden en het ontwerpen en ontwikkelen van flexibele leeromgevingen.

Jelmer Evers (Geschiedenis van de internationale betrekkingen, 1995–2001) is leraar geschiedenis, schrijver en onderwijsinnovator. Hij geeft twee dagen per week les aan UniC in Utrecht. Door het gebruik van nieuwe concepten (persoonlijke leeromgevingen, connected learning, MOOC's, Flipped Classroom, game based leren etc.) wil hij leeromgevingen creëren waarin leren overal en altijd kan plaatsvinden. Na zijn studie volgde hij de leergang Buitenlandse Betrekkingen aan het Clingendael Instituut en daarna de Bi-Lingual and International Teacher Training Programme. In 2012 werd Evers genomineerd voor leraar van het jaar. Hij is mede-auteur van de boeken *Het Alternatief* en *Flip the system*.

Een leraar leert van wat direct aansluit bij zijn of haar lespraktijk.”

“Dat onderzoek daarnaar is er al”, weet Kester. “De onderwijswetenschappers doen al jaren onderzoek naar wat in de klas werkt. Hoewel het nog een relatief jong vakgebied is en we een heleboel ook nog niet weten, is het niettemin nu het moment om te oogsten en om wat we wél al weten door te geven aan docenten basis- en voortgezet onderwijs. In ieder geval hen te helpen met kiezen in wat ze wel of niet zouden kunnen gebruiken in hun onderwijs.”

Kester geeft haar eigen specialiteit, multimediaal leren, als voorbeeld: “Wij doen onderzoek naar hoe een boodschap op de nieuwe media overkomt. Wat doet de tekst, het plaatje, het beeld of filmpje met wat je bij leerlingen wilt overbrengen? Wat zegt zo'n niet-realistisch plaatje in een biologieboek precies? Daarbij gebruiken we inzichten uit verschillende disciplines: cognitieve psychologie, onderwijskunde, communicatiewetenschappen enzovoort. Die inzichten proberen we samen te brengen tot aanbevelingen waarmee we het vakmanschap van

docenten kunnen helpen verbeteren. Want de gemiddelde docent heeft geen tijd om uit te zoeken wat wel of niet werkt. Daar komt ook die methodendwang vandaan... dan maar volgens het boekje.”

Extra tijd

Maar, als gezegd, een heleboel weten we ook nog niet — “hoe leer je kinderen om samen te werken bijvoorbeeld, daarover zijn we het nog lang niet eens.”

Daarom is er meer behoefte aan kwalitatief en kwantitatief onderzoek. Zowel Kester als Evers hebben veel vertrouwen in de zogenaamde *learning analytics*, een geautomatiseerd systeem om methodes en resultaten te verwerken. Toch niet nóg een administratieve taak voor de leraren? “Nee, daar wordt aan gewerkt, dat zal minimaal zijn”, zegt Kester geruststellend.

“Tijd” is inderdaad een probleem, zegt Evers. “Een full time leraar staat 26 uur voor de klas. Dan blijft er nauwelijks nog ruimte over om zelf lesmateriaal te maken, om aan lesbezoek te doen, laat staan om in de stad bij zusterscholen op bezoek te gaan en daarmee uit te wisselen. Wil je écht innoveren

‘In Shanghai staan leraren met een full time baan vijftien uur voor de klas. Vijftien of 26 uur. Dat is een keuze.’ — Jelmer Evers

dan zou daaraan iets moeten gebeuren. In Shanghai staan leraren met een full time baan vijftien uur voor de klas. Vijftien of 26 uur, dat is dus een keuze. Net zoals ze hier ooit gezegd hebben dat onze kinderen 1040 lessen per jaar moeten volgen... ik bedoel: wat is dat voor een getal? Er is geen enkele evidentie voor dat 1040 uur beter zou zijn dan 1100 of 1000 uur. Ook dat is niet meer en niet minder dan een keuze. Dat soort heilige huisjes moet je omver durven trekken."

Die extra tijd is nodig om leraren meer autonomie te geven. Niet dat we terug zouden moeten willen naar de leraar als koning in eigen klas, maar evenmin

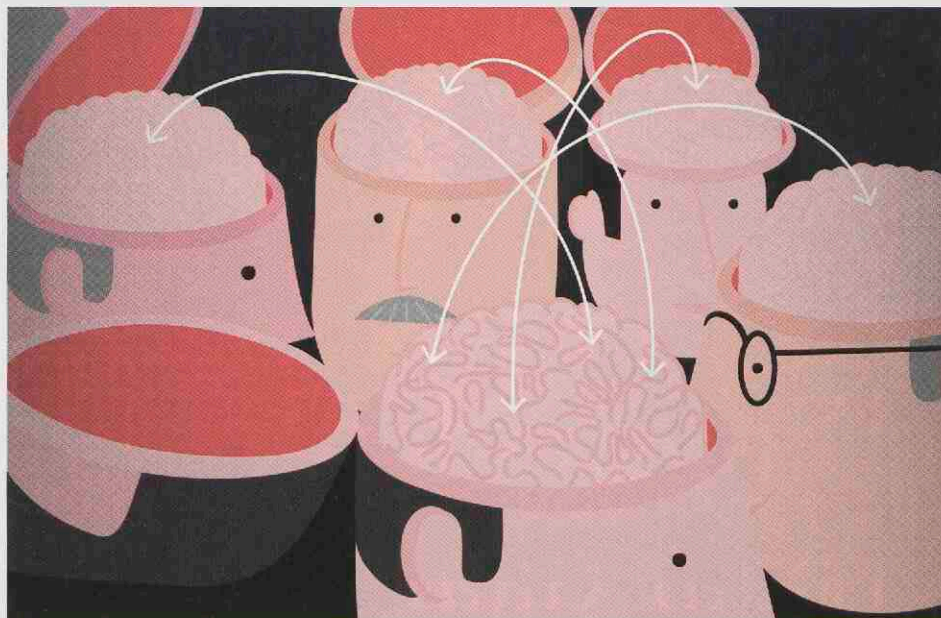
zouden we, aldus Kester, leraren moeten hebben die aan de leiband lopen van cito of methode.

En hierbij zouden ouders ook een rol

in kunnen spelen. "Ouders zijn en masse vertegenwoordigd op school", ziet Evers, "maar vooral als luizenkammers en in de activiteitencommissie. Ze zouden meer verantwoordelijkheid kunnen nemen." Als voorbeeld noemt Kester dat ze zich teweerkunnen stellen tegen de toetscultuur. "Schoolkeuzes zouden minder gebaseerd moeten worden op citoscores", vult Evers aan.

Collectieve autonomie

"Waarvoor ik zou pleiten", verduidelijkt Evers zijn doel, "is een soort collectieve autonomie van de leraar, voor een leraarschap als professie waarvoor we gezamenlijk verantwoordelijk zijn en waartoe we samen die netwerken, die collectieven realiseren. Als we dat niet doen, als we niet

als leraren zelf het heft in handen nemen en durven uitstijgen boven het belang van onze eigen klas, dan hebben we over tien jaar weer een rapport Schnabel met een lijstje vernieuwingsvoorstellen."

De droom van Evers richt zich dus op 'learning communities'. "Niet weer een lijstje met minder geschiedenis en méér Engels in het curriculum, maar plekken waar mensen

samenkomen. De regio Utrecht is een mooie plek om zo'n 'hub' uit te rollen. Je hebt hier heel veel scholen, met ook heel verschillende onderwijsvormen, je hebt hbo en een universiteit met verstand van onderwijs, met pedagogen, ontwikkelingspsychologen en onderwijskundigen, je hebt bestuurders, onderwijsorganisaties, ouderverenigingen. Daar liggen veel kansen en mogelijkheden."

En als het aan Evers ligt, moet de wetenschap hierin een grote rol gaan spelen. Toch waakt Kester ervoor om het initiatief voor een dergelijke hub bij de universiteit te leggen: "Dan wordt het weer van boven af opgelegd en dat is nou net wat we niet willen." ◀

'Ouders zouden meer verantwoordelijkheid kunnen nemen.'

— Liesbeth Kester

Education for Learning Societies

Goed onderwijs komt iedereen ten goede: jong en oud. En goed onderwezen mensen helpen de samenleving vooruit. Binnen het focusgebied Education for Learning Societies (ELS) bundelen onderzoekers van de Universiteit Utrecht hun krachten. De achtergrond van de betrokken onderzoekers loopt uiteen: van pedagoog tot taalwetenschapper, van psycholoog tot econoom en van onderwijskundige tot arts. De vragen die zij willen beantwoorden zijn eveneens divers, zoals:

- Moet een Marokkaans kind thuis zijn moedertaal spreken?
 - Kunnen prentenboeken bijdragen aan de rekenvaardigheid van kleuters?
 - Hoe leer je radiologen in opleiding 3D-beelden te interpreteren?
- Hoe verschillend de achtergrond en de te beantwoorden vragen ook zijn, het onderzoek van de ELS-wetenschappers heeft een doel: door onderwijs de ontwikkeling van jong en oud bevorderen.

‘Bingo is leuk, maar daar zit weinig ontwikkeling in’

Tijdens de opening van het academisch jaar ontving masterstudent Recht & Onderneming **Antoine Steenkamer** de studentenprijs voor bijzondere maatschappelijke verdiensten.

Hij is de initiatiefnemer van SpelenderGrijs, een samenwerkingsverband dat verzorgings- en verpleeghuizen koppelt aan talentvolle studenten en scholieren. Door met jongeren te werken bieden zij verfrissende activiteiten aan die vermaken, verdiepen, verbreden en verkennen. Zo helpen zij ouderen en geven zij talenten de kans zich te ontwikkelen.

Toen Antoine als scholier werkte in een verzorgingstehuis ergerde hij zich bij de activiteiten aan “weer een Urker mannenkoor, of mensen die wel ambities hebben, maar niet het talent. Dat kan beter, dacht ik.” Hij leerde dat een goed activiteitenaanbod een belangrijke rol speelt tegen de eenzaamheid van de ouderen: “Een deel van de oplossing is om

familieleden langs te laten komen en dat gaat beter als er iets interessants te doen is in een verzorgingshuis.”

Maar dat niet alleen: “We zetten ons in om scholieren en studenten de huizen in te krijgen. Het is leuk voor ouderen om ze met elkaar in contact te brengen.” Voor dementerende ouderen blijkt eigenlijk alleen muziek te werken, dus in die huizen komen voornamelijk conservatoriumstudenten. Voor ouderen met alleen fysieke beperkingen worden ook colleges of workshops georganiseerd: “bijvoorbeeld over verliefdheid... dat zijn echt hele leuke sessies.”

Inmiddels is SpelenderGrijs actief in zes steden en zijn er contracten met vele verzorgingshuizen. Antoine: “Ondanks de bezuinigingen zijn er toch mogelijkheden.”

•• www.spelendergrijs.nl

Illustrator dankt Vecht en IJssel, locatie Lieven de Key, voor de medewerking bij deze foto.

Iedereen ergert zich aan 'de stille werkgroep'

Werkcolleges waarin niemand wat zegt. Iedereen heeft er ervaring mee, maar studenten en docenten praten er niet snel openlijk over. Studenten Nederlands zetten het fenomeen op de agenda.

Zo'n werkgroep waarin het angstvallig stil blijft als een vraag wordt gesteld of een discussie gevoerd moet worden. Elke docent en student maakt het wel mee. De docent blijft achter met het rotgevoel dat hij de boel niet aan de praat heeft gekregen en studenten klagen bij de koffieautomaat of geven een negatief oordeel in de evaluatie achteraf.

Studenten Nederlands startten een discussie over wat zij betitelden als 'de stille werkgroep'. Daaruit bleek dat studenten zich vaak niet voldoende voorbereiden, maar soms ook gewoon te verlegen zijn. Ze durven niets te zeggen. Volgens anderen vertonen studenten ook in toenemende mate 'consumentengedrag' waarin ze vooral veel van

een docent verwachten.

Als oplossing worden vaak strafmaatregelen voorgesteld, of juist extra punten uitdelen voor een actieve bijdrage aan een werkgroep. Maar veel studenten en docenten vinden dit te betuttelend. Zij denken dat studenten op de universiteit de verantwoorde-

lijkheid moeten kunnen nemen voor hun eigen onderwijs en hun eigen ontwikkeling. Universiteiten zouden vooral duidelijker moeten maken dat academisch onderwijs echt iets anders is dan wat studenten gewend waren van de middelbare school. Discussie wordt vervolgd.

Verenigingscultuur nationaal erfgoed

Borrelen, ontgroenen, de mores op de sociëteit... Nederlandse studentenverenigingen zouden tot het immaterieel cultureel erfgoed van het koninkrijk Nederland gaan behoren. Een aanvraag van de Landelijke Kamer van Verenigingen (LKV) werd goedgekeurd. Op de lijst van het Nederlands Centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed staat naast de Indische rijsttafel, en het Sinterklaasfeest ook al de jaarlijkse studentenroeiwedstrijd Varsity bij Houten. Door de recente discussie over excessen bij ontgroeningen is de daadwerkelijke ondertekening voorlopig uitgesteld.

Nieuw Strategisch Plan voor betere wereld

Tijdens de Opening van het Academisch Jaar in de Domkerk presenteerde collegevoorzitter Marjan Oudeman het nieuwe Strategisch Plan van de Universiteit Utrecht. De UU wil de komende vijf jaar de banden met de maatschappij aanhalen, vertelt Oudeman in een interview met DUB. Studenten moeten beter worden toegerust op hun toekomstige rol in de samenleving en onderzoekers moeten nadrukkelijk samenwerking zoeken met bedrijven, instellingen en overheden. Mooie plannen waarmee de universiteit de wereld een stukje beter zegt te willen maken.

Studenten beginnen strafrechtswinkel

Sinds dit najaar bieden Utrechtse rechtenstudenten gratis rechtshulp in de nieuwe Strafrechtswinkel. Iedereen die een bekeuring of een parkeerboete wil aanvechten, kan hier gratis terecht. Zo'n vijftien rechtenstudenten zijn actief in de nieuwe 'winkel' in buurthuis Sterrenzicht in Sterrenwijk. Op vrijwillige basis buigen zij zich over strafrechtelijke en bestuursrechtelijke vragen, bijvoorbeeld rondom bekeuringen voor door rood licht rijden of parkeerboetes. Door middel van de strafrechtswinkel willen de studenten juridische hulp voor iedereen bereikbaar maken, zegt initiatiefnemer Quirine Amelink.

Samen bouwen aan de toekomst

Wie nu het Utrecht Science Park (USP) bezoekt, waant zich in een grote bouwput. De komende twee jaar wordt er veel gebouwd.

De voorbereidingen voor de aanleg van de sneltram zijn inmiddels op het USP gestart. In 2018 reis je van Utrecht Centraal in 17 minuten naar het Utrecht Science Park. Onderweg passeer je ook de andere bouwprojecten. Allereerst de nieuwbouw van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) dat in 2018 nog in volle gang is. In de Noordwesthoek is het nieuwe kantoorgebouw van de faculteit Geowetenschappen inmiddels gereed. Ook is het nieuwe Earth Simulation Lab een bezoekje waard.

Verderop op de Heidelberglaan, achter het huidige kantoor van het Utrecht Science Park, is het nieuwe gebouw van de Hogeschool Utrecht verrezen. Hier zijn het ICT Instituut en de instituten van de Faculteit Economie & Management en de Faculteit Communicatie & Journalistiek gehuisvest. In 2018 is de gehele Hogeschool Utrecht op het Utrecht Science Park gevestigd. Dit betekent ook dat het studentenaantal is gegroeid van 50.000 naar 60.000.

De sneltram rijdt verder. De eindhalte is de P+R. Naast de parkeergarage staat het nieuwe gebouw van Genmab. Genmab, in 1999 ontstaan op het USP en inmiddels 10 miljard Euro waard, is het tweede biotechbedrijf in Europa en ontwikkelt medicijnen tegen kanker. In 2016 is het bedrijf 10 miljard Euro waard. Achter de parkeergarage staat het Prinses Máxima Centrum, het grootste kinderkankerziekenhuis in Europa. In 2018 werken er ongeveer duizend mensen. Door de bundeling van alle kennis en expertise in één ziekenhuis is de genezingskans van kinderen met kanker vergroot van 75% naar 95%.

GROOTSTE SCIENCE PARK VAN NEDERLAND

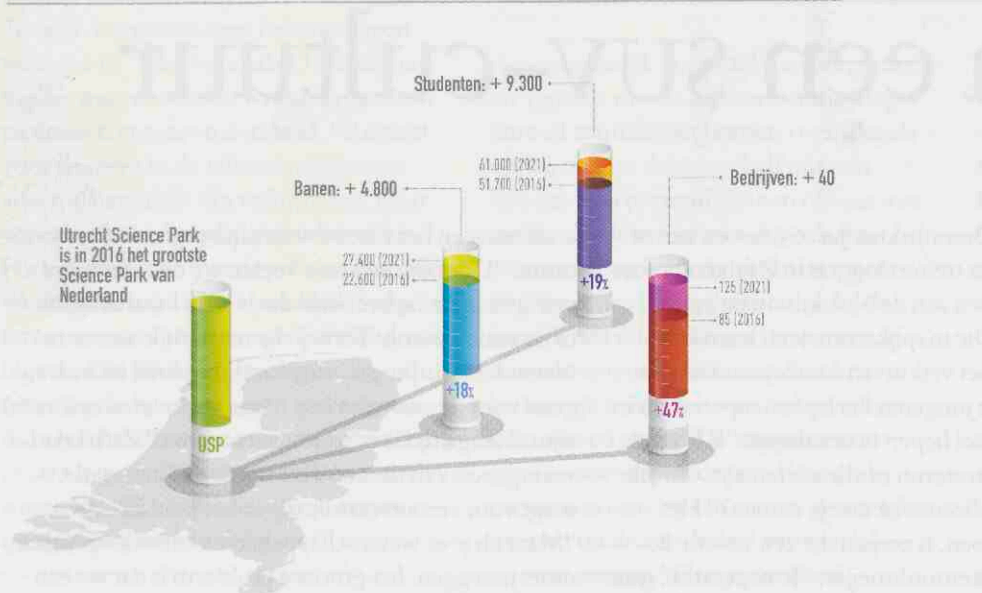
Op het Utrecht Science Park wordt gebouwd aan de toekomst. Dat doen we met elkaar. Op het grootste science park van Nederland bouwen we aan nieuwe medicijnen en immunotherapieën voor kanker, aan de bestrijding van antibioticaresistentie, aan duurzame stedelijke ontwikkeling

Interview met Floris de Gelder
Tekst: Johan Vlasblom

NA VIJF JAAR BLIKT FLORIS DE GELDER TERUG OP HET UTRECHT SCIENCE PARK. EIND VAN HET JAAR VERTREKT HIJ ALS DIRECTEUR.

UTRECHT SCIENCE PARK GROEI TUSSEN 2016 EN 2021

en 3D bioprinting. De bouwvakkers bouwen aan een toplocatie. Een plek waar mensen op het hoogste niveau aan een betere wereld werken. Gezonder en duurzamer.

Samen maken we de wereld van morgen. Dat is de lijn van de gebiedscampagne die in het najaar start. De bouwactiviteiten zijn misschien niet altijd even plezierig, maar we doen het ergens voor. De campagne vertelt de persoonlijke verhalen van de mensen die werken, studeren of wonen op het Utrecht Science Park. Zij vertellen hoe ze bijdragen aan de wereld van morgen.

'IK HEB HEEL WAT LEVENS GERED'

Winston Woei is een van de mensen die is gefotografeerd voor de campagne. Winston werkt als verkeersregelaar voor de BAM die

de tramlijn aanlegt. Hij zorgt dagelijks voor de veiligheid van de mensen op het Utrecht Science Park. Hij is trots om dit werk te mogen doen. Winston: "Ik heb al heel wat levens gered. Mensen zijn vaak zo onrustig. Als je gewoon even naar links en naar rechts kijkt of er wat aan komt, leef je langer bij wijze van spreken." Naast Winston zijn er nog negen andere mensen gefotografeerd. Van hoogleraar tot barista. Het komende jaar breidt de campagne uit met nog meer verhalen. Het zijn uiteindelijk de mensen op het Utrecht Science Park die het verschil maken. Zij bouwen aan ons USP, zij maken onze wereld van morgen.

"Het Utrecht Science Park (USP) is het levende bewijs dat de wetenschap, de economie en de samenleving uitstekend samen gaan.

Op het USP komen tienduizenden zaadjes in een zeer vruchtbare bodem tot bloei. We creëren met festivals en evenementen prachtige ontmoetingsplekken voor heel veel verschillende mensen. Zo ontstaan de mooiste nieuwe ideeën en initiatieven.

Het USP is de afgelopen vijf jaar uitgegroeid tot de binnenstad van de Utrechtse kenniseconomie. De komst van veel nieuwe bedrijven zorgt de komende vijf jaar naar verwachting voor een verdubbeling van de werkgelegenheid in de profitsector.

Het USP is ook de plek waar eeuwenoude tradities een geslaagd huwelijk zijn aangegaan met de nieuwste kennis, inzichten en ontwikkelingen.

Het nieuwe Prinses Máxima Centrum voor Kinderoncologie, het wereldberoemde Hubrecht Instituut en het snelgroeiende Genmab illustreren op fraaie wijze de grootsheid en vooral het belang van het USP. Op het USP vinden ontwikkelingen plaats die er voor zorgen dat onze kinderen en kleinkinderen ook in de toekomst voorop kunnen blijven lopen.

Wanneer alumni op het USP komen, worden ze vaak verrast door alle ruimtelijke veranderingen maar vooral ook door de vele prachtige verhalen. Ik nodig al onze alumni dan ook van harte uit om langs te komen. Er gaat letterlijk en figuurlijk een wereld voor je open."

In een steeds intolerantere samenleving willen we alles dichttimmeren met recht, regels en handhaving. Maar om Kafkaëske situaties te voorkomen is er volgens hoogleraar en oud-Ombudsman **Alex Brenninkmeijer** meer nodig. 'Respect voor de mens in de samenleving is niet alleen afhankelijk van rechtsregels, maar vooral ook van behoorlijkheidsnormen.'

Hoogleraar Brenninkmeijer:
'Behandel burgers behoorlijk'

Fatsoen in een SUV-cultuur

Als Alex Brenninkmeijer (65) hoort, ziet of leest over treitervloggers in Zaandam moet hij denken aan de Nozems uit de jaren zestig. Die in spijkerbroek en leren jack getooide jongens met vetkuiven stonden mensen net zo te vervelen als de jongeren die bij een supermarkt in de Zaanstreek de boel liepen te verstieren. "Klierende pestkoppen met testosteron in alle aderen zijn van alle tijden. De vraag is alleen: wat doe je er mee?" Het enige wat je kunt doen, is zorgen dat een situatie de-escaleert, doceert Brenninkmeijer: "Je negeert ze, gaat het gesprek aan of laat de problemen op zijn beloop.

Zulke dingen ebben wel weer weg. Je gaat in elk geval geen oorlog met de jongeren voeren, dan worden ze veel te belangrijk." Dat gebeurde wel. De media vlogen erop, premier Mark Rutte noemde ze tuig van de richel, 'het land' riep van alles op sociale media, de

burgemeester stelde een samenscholingsverbod in en de politie pakte jongeren op. Geen de-escalatie, maar escalatie. "Er ontstond een indruk dat het probleem hier en nu opgelost moest worden en dat zette de boel op scherp en zorgde voor hysteric."

Geen megaprobleem

Dat is wél iets van de huidige tijd, verzucht Brenninkmeijer, die zich aan de Universiteit Utrecht als faculteitshoogleraar bezighoudt met de instituties van de

rechtsstaat en het vertrouwen van burgers in deze instituties. "Door die escalatie voelen we ons niet meer veilig en ontstaat het beeld dat het allemaal misgaat in de samenleving. Terwijl dat natuurlijk niet zo is. Neem terrorisme, een ongelooflijke vloek en bedreigend voor de samenleving. Maar we moeten ook reëel zijn: al lange tijd is er weinig terrorisme." Zo'n relativering, ook van thema's als migratie of integratie, zorgt voor verontwaardiging in het publieke debat. "Maar als je er wetenschappelijk onderzoek op loslaat, moet je zeggen: het grootste probleem is dat we een probleem als terrorisme een megaprobleem vinden. En dat dat juist het doel van terrorisme is."

Grote bak

Polarisatie en escalatie zijn volgens hem een mondiale tendens en beïnvloeden de relatie tussen burger en overheid. De schreeuw om regels en handhaving neemt toe, terwijl normen en waarden in de samenleving vervagen. "Ik heb het recht om mijn buurman te beledigen, want het is vrijheid van meningsuiting. Maar ik kan het beter niet doen, want dan wordt het wel onaangenaam in de buurt." Brenninkmeijer ziet de tolerantie verdwijnen in een maatschappij waarin individualisme en jezelf manifesteren overal zijn doorgedrongen. Van financieel managers bij top-bedrijven die met producten als woekerpolissen tot het uiterste gaan om meer te verdienen tot laag opgeleide jongeren die ook wel in een patserbak willen rijden. "Je zou het de SUV-cultuur kunnen noemen. Iedereen een grote bak, iedereen een grote

'Het grootste probleem is dat we een probleem als terrorisme een megaprobleem vinden.'

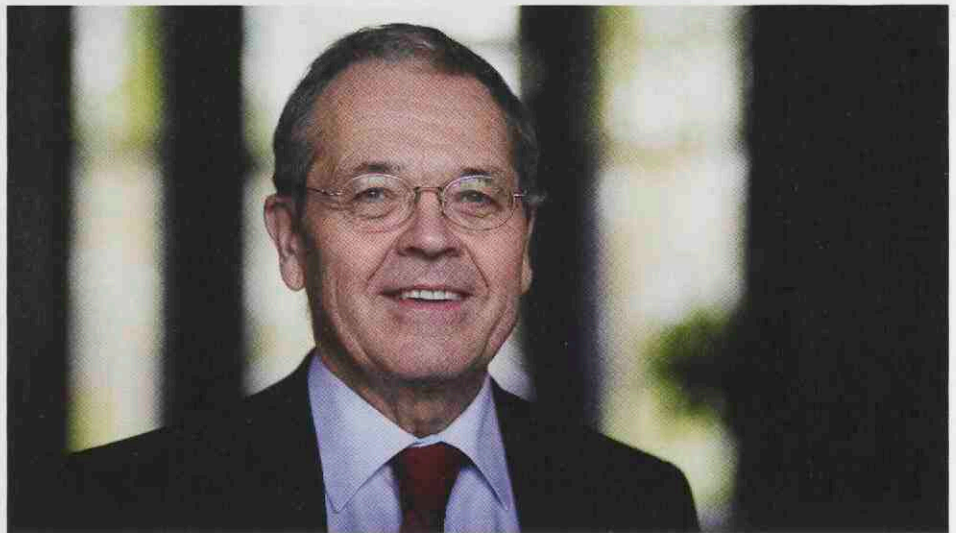
bek. Een lastige cultuur om in samen te leven. Je hebt de winnaars, maar ook de verliezers. Laatstgenoemden vormen een groep mensen met een groot onbehagen en een gevoel van onmacht, die de aansluiting met de politiek is verloren.”

Behoorlijkheidsnormen

Het is volgens Brenninkmeijer aan de rechtstatelijke instituties om de verbinding met die mensen te leggen. “We zijn lang gefixeerd geweest op wetten, protocollen, procedures en handhaving, die de maatschappij benaderen als een machine, waarbij je aan de knoppen moet draaien. Terwijl de maatschappij helemaal geen machine is.” Als Nationale Ombudsman zag hij waar de schoen wrong in het contact tussen burger en overheid. “Respect voor de mens in de samenleving is niet alleen afhankelijk van rechtsregels, maar vooral ook van behoorlijkheidsnormen.” Hij liep eens mee met de politie tijdens een voetbalwedstrijd van Feyenoord. Supporters moesten binnen een geel omlind vak blijven. Eén hooligan sprong uitdagend over de gele lijn. “De agent had volgens de regels handhavend kunnen optreden, maar hij sprak de supporter alleen maar streng toe. Waarop de hooligan netjes terugsprong binnen de lijnen.”

Interface

Communiceren alvorens met boetes, straffen en verboden te slingeren; het past bij een ‘interface’ die Brenninkmeijer ontwikkelde voor contact tussen overheid en burger. Een stappenplan dat voor allerlei instellingen te gebruiken is en dat begint

met persoonlijk contact. “Een burgemeester vertelde me dat hij een twintigjarig durend conflict met burgers over illegale opslag oploste door een half uur met hen om tafel te zitten. En een officier van justitie die door fouten een verdachte van een moord op een kind niet meer kon vervolgen, ging persoonlijk bij de betreffende ouders langs.” Stap twee is mensen serieus nemen, stap drie hen behoorlijk behandelen en de laatste hen vertrouwen geven. De stappen staan garant voor soepel contact. Brenninkmeijer was eens bij een cursus ‘gevaarlijke mensen uit de auto halen’ van speciale arrestatieteams. “Hoe je dat doet? Gewoon vragen of ze uitstappen. Niet gaan trekken, want dat red je nooit.”

Bellen met burgers

Mensen behandelen als mensen. Respect tonen, praten, luisteren. Het lijkt zo simpel. “Dat is het ook. Bij lastige proce-

dures zouden ambtenaren gewoon even moeten bellen met burgers. Niet alleen om toelichting te geven, maar ook om mee te denken met hun klanten.”

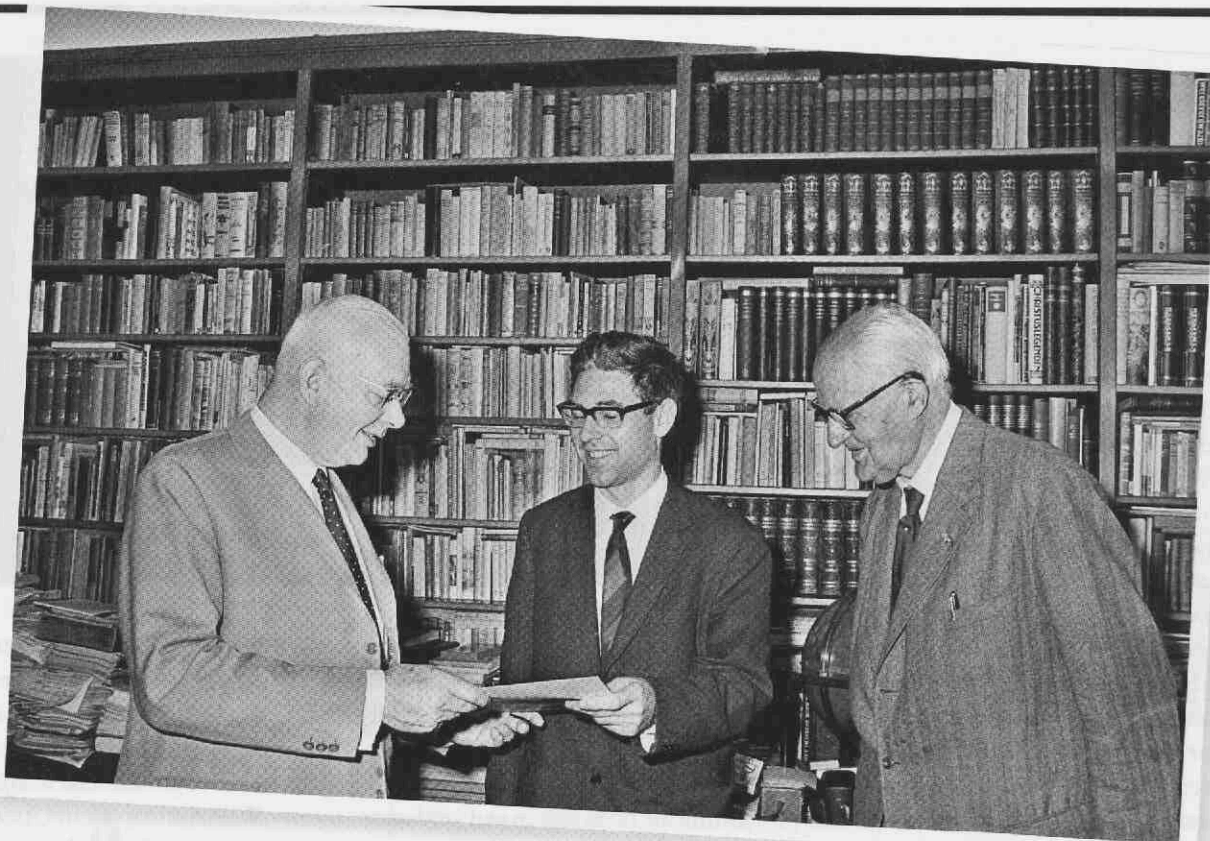
De hoogleraar staat in zijn woning bij het Wilhelminapark in Utrecht op het punt terug naar Luxemburg te gaan, waar hij werkt als lid van de Europese Rekenkamer en zich stort op de wondere wereld van de accountants. Ondanks de vele regels waren er vele boekhoudschandalen, met nog meer regels als gevolg. Brenninkmeijer: “Ook hier geldt: je kunt de werkelijkheid wel proberen te beheersen met regels, maar de werkelijkheid wordt pas beheersbaar met waarden.” Tot zijn tevredenheid wordt de interface bij steeds meer Nederlandse overheidsinstellingen toegepast en vroeg een gerenommeerd Amerikaans wetenschappelijk tijdschrift hem erover te publiceren. Brenninkmeijer staat op om te vertrekken en grijnst. “Ik vond het een behoorlijk gesprek.” ◀

Alex Brenninkmeijer was sinds 2005 Nationale Ombudsman en verruilde dat ambt in 2014 voor een lidmaatschap van de Europese Rekenkamer. In dat jaar stelde de faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie van de Universiteit Utrecht hem aan als faculteitshoogleraar

Institutionele aspecten van de rechtsstaat. Hij voelt zich

verbonden alle domeinen en legt verbindingen. Samen met promovendus Hilke Grootelaar analyseerde hij de spanningen in de rechterlijke macht en met de onderzoeksgroep van universitair docent Gijs-Jan Brandsma van Bestuurs- en Organisatiewetenschappen organiseerde hij een symposium in Luxemburg. Brenninkmeijer zorgt voor kruisbestuiving tussen zijn werk in Utrecht en bij de Rekenkamer. Zo lopen Utrechtse studenten stage in Luxemburg.

In 1965 ontving — toen nog — dr. Olaf Schuiling (midden) de Vening Meineszprijs, vernoemd naar de illustere hoogleraar geodesie, cartografie en geofysica prof. dr. ir. Felix Vening Meinesz (rechts), naamgever van het toenmalige Vening Meineszlaboratorium waaraan Olaf Schuiling in die jaren ook verbonden was. Links op de foto: prof. dr. Jan Bakhuizen van den Brink.

Fondsen op Naam

Zelf instellen of bijdragen aan een bestaand fonds

Het Universiteitsfonds biedt de mogelijkheid tot het instellen van een **Fonds op Naam**. De insteller bepaalt zelf de naam, de doelstelling en de startdatum van het fonds. Op deze manier kunnen substantiële schenkingen geormerkt worden. De toekenning, administratie en verantwoording van de bestedingen uit het fonds worden verzorgd door het Universiteitsfonds.

Naast het instellen van een eigen Fonds op Naam, is het ook mogelijk te geven aan een bestaand Fonds. Eén van de Fondsen op Naam waaraan u kunt bijdragen is het Professor Olaf Schuilingfonds.

Professor Olaf Schuilingfonds

Het Professor Olaf Schuilingfonds is vernoemd naar emeritus hoogleraar geochemie prof. dr. R.D. Schuiling (1932). Het fonds richt zich op het mogelijk maken van extra onderzoek en onderwijs op het terrein van de geochemie waarvoor reguliere middelen ontoereikend zijn. Dat onderzoek kan betrekking hebben op een breed scala aan processen in de geosfeer, inclusief de mogelijke invloed daarvan op de biosfeer.

Initiatiefnemer en insteller van een fonds in professor Schuiling's naam is drs. Henk Vriens. Hij studeerde in 1968 als een van de eersten af bij — toen nog — dr. Olaf Schuiling, die in 1972 werd benoemd tot hoogleraar geochemie en experimentele petrologie. Schuiling speelde

in de periode tot aan zijn emeritaat in 1997 een cruciale rol in de ontwikkeling van het vakgebied geochemie aan de Universiteit Utrecht.

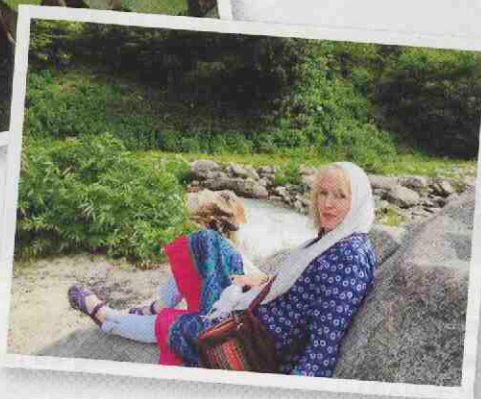
Sinds zijn afscheid houdt hij zich onder meer bezig met methoden om een eventuele klimaatverandering door het broeikasgas kooldioxide tegen te gaan. Met zijn olivijnmethode wordt kooldioxide in een mineraal opgeborgen, waarbij bruikbare warmte vrij komt.

►► Voor inhoudelijke informatie en aanvragen uit het Professor Olaf Schuiling Fonds kunt u contact opnemen met professor Jack Middelburg via J.B.M.Middelburg@uu.nl

Heeft u vragen over een Fonds op Naam? Neem contact op met Robbert Jan Feunekes: Tel. + 31 30 253 86 80 / r.j.feunekes@uu.nl

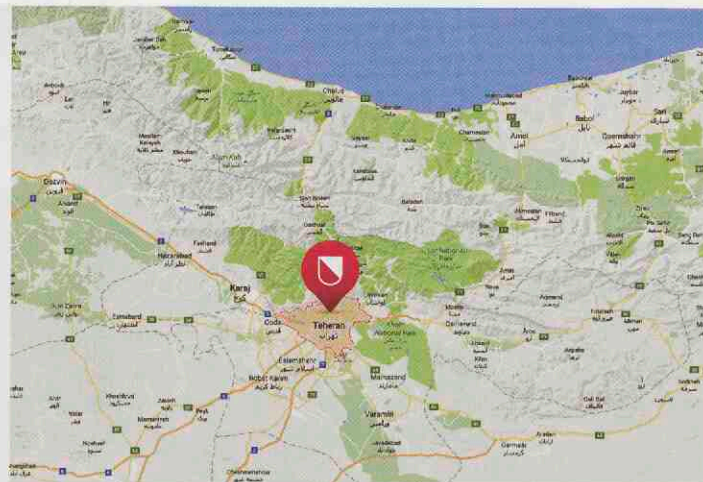

Een stukje minder allochtoon

Carolien Omidi studeerde in de jaren negentig Nederlandse taal- en letterkunde in Utrecht. In 2000 vertrok ze naar Teheran waar ze nu al weer vele jaren werkt als journalist, schrijver en columnist.

Met een koffer, mijn man, een acht maanden oude dochter en wat vage toezeggingen van diverse media kwam ik in 2000 in Teheran. Het was de tijd van de hervormingsgezinde president Khatami en in de straten van de Iraanse hoofdstad, die trots de namen van martelaren dragen, hing een onmiskenbare geur van verwachting. Iran gonsde en het leek me fantastisch de ontwikkelingen in dit geïsoleerde en volgens westerlingen tamelijk enge land te beschrijven voor een Nederlands publiek. Algauw kreeg ik hiertoe de kans door een serie columns voor de Volkskrant te schrijven onder de toepasselijke titel *Allochtoon in Iran*. Direct begon ik met Perzische les en al snel voelde ik me een stukje minder allochtoon en kon ik converseren met mijn buurvrouw en groente-

boer. Op verzoek van de Nederlandse ambassade heb ik in die tijd ook een Nederlandse school opgezet waar ik acht jaar lang als directeur en docent aan verbonden ben geweest.

Met de aardbeving in Bam (2003) begon mijn loopbaan als correspondent voor het dagblad Trouw. Daarnaast werkte ik ook voor de VRT, NOS, VPRO, BNR, diverse bladen en schreef ik boeken. *Het Vuur van Perzië*, een roman over de soefi-dichter Roemi en later het non-fictieboek *Standplaats Teheran*. Mijn laatste roman *De Miniatuurmeesteres* speelt zich af in het Perzië van de zestiende eeuw.

'Ik werd namelijk benaderd om mee te spelen in een Iraanse oorlogsserie waar ik de rol van Sarah Shilton speelde, een waarnemster van het Rode Kruis.'

In Utrecht heb ik naast mijn studie Nederlands ook een jaartje Film-, theater- en televisiewetenschappen gestudeerd. Maar dat was me iets te theoretisch. Echt acteren leek me veel leuker. Die kans kreeg ik ook nog in Iran. Ik werd namelijk benaderd om mee te spelen in een Iraanse oorlogsserie waar ik de rol van Sarah

Shilton speelde, een waarnemster van het Rode Kruis. De set werd gevormd door een nagebouwde gevangenis, zogenaamd in Bagdad. Hier werden de Iraanse krijgsgevangenen gemarteld. Acteren in het Perzisch met beroemde acteurs: het was een bijzondere ervaring. Als enige vrouw op de set had ik zelfs mijn eigen visagiste en een persoonlijke assistente die erop toezag of mijn kleding wel bedekkend genoeg was.

In de loop van de jaren heb ik Iran zien moderniseren, de hoop zien vervliegen, de bittere smaak van de sancties geproefd, de prijzen zien verviervoudigen, ontelbare verwensingen aan het adres van 'Grote Satan' Amerika en Israël uit de monden van conservatieven gehoord, verkiezingen verslagen, veel gastvrijheid ervaren en de vreugde en het verdriet van de Iraniërs mogen delen. Het nucleaire akkoord dat Iran onlangs met het Westen sloot, bracht aanvankelijk nieuwe hoop. Toch merken de burgers tot nu toe bar weinig van de deal. Wat de toekomst gaat brengen blijft dan ook onduidelijk, maar één ding is zeker: saai wordt het hier nooit!

Moors & Science

Utrechtsezing Gelderland

Science Cafe

Herman Philipse in gesprek met... Femke Halsema

Alumniavond Brabant/Limburg

Filosofisch Café

Themadiner Den Haag 26 januari

Alumniprogramma nationaal

►► Voor actuele informatie over tijden en locaties: www.uu.nl/alumni

Donderdag 10 november

JAN Business Borrel

Een kans om binnen te kijken bij Utrechtse bedrijven, jouw ideeën te pitchen en te netwerken met andere alumni.

Woensdag 16 november 2016

Alumniavond Brabant/Limburg bij ECI Cultuurfabriek in Roermond

Lezing: 'De circulaire economie' met alumnus dr. André van Wageningen (DSM Dyneema) en prof.dr. Marko Hekkert, directeur Copernicus Instituut voor Duurzame Ontwikkeling.

Vrijdag 18 november

Utrechtsezing Gelderland bij Teijin Aramid Arnhem Nieuwe medicijnen, duurzame producten, innovaties in het algemeen:

we willen allemaal dat ze goed zijn en snel op de markt komen. Maar ja... Het kan wél, toont prof. Ellen Moors met haar onderzoek aan. Het publiek kan bij deze lezing meedenken, ook de start-ups die worden uitgenodigd. Korting voor jongeren mogelijk.

Maandag 21 november

Alumni diner Meppel in Herberg 't Plein Inhoudelijk hoofdgerecht door prof.dr. Sjef Smeekens: "Voldoende voedsel voor allen in 2100; wetenschappelijk onderzoek en de productiviteit van gewassen".

Donderdag 24 november

Themadiner Den Haag in Brasserie Berlage Gastspreker: Maurice Unck, directeur Commercie en Ontwikkeling Nederlandse Spoorwegen.

Vrijdag 25 november

Jaarbijeenkomst voor Vrienden en donateurs van het Utrechts Universiteitsfonds Academieggebouw Thema: internationalisering

Donderdag 26 januari 2017

Themadiner Den Haag in Brasserie Berlage Gastspreker: prof. dr. José van Dijk, president Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen

Woensdag 18 januari 2017

Informatieavond oorlogsmonument Unitas S.R. op Lucas Bolwerk 8 (vanaf 20.00 uur)

Studentenvereniging Unitas S.R. heeft sinds kort een kunstzinnig monument waarop de (voormalige) leden worden herdacht die in de Tweede Wereldoorlog zijn omgekomen. Alle geïnteresseerden, zeker alumni van de Universiteit Utrecht, zijn van harte welkom bij deze informatieavond over dit monument.

►► Meer info en aanmelding: www.usr.nl / senaat@usr.nl

Alumni international

►► Check www.uu.nl/international-alumni for recent and future international alumni events.

Thursday 17 November

Pitch presentations on Future Food in Brussels (Sheraton hotel)

Speakers: professors Rens Voesenek, Denise de Ridder and Monique Smeets

Thursday 8 December

Alumni lecture London (Royal Veterinary College)

Speakers: amongst others ucu-graduate and historian of science Dániel Margócsy PhD

Studium Generale

Het podium voor lezing en debat van de Universiteit Utrecht. Altijd voor iedereen gratis toegankelijk.

►► www.sg.uu.nl

Maandag 21 november

Science Café over kick Tivoli/Vredenburg

Of je het nu haalt uit extreme sporten of een beetje 'drank & drugs', een kick is voor velen aantrekkelijk. Bungeejumpen, een pilletje op een feestje of een berg beklimmen. Deze vorm van *thrill seeking behavior* is natuurlijk niet zonder gevaar. Waarom zoeken we het op? En is de kick verslavend? Met onder meer dr. Christel Lutz (Psychologie, ucu).

Dinsdag 22 november

Herman Philipse in gesprek met... Femke Halsema Aula Academiegebouw

Van arbeider tot elite, iedereen deelt tegenwoordig in de onvrede over het politieke systeem. Populisme is al lang geen vies woord meer. Wat betekent dat voor onze democratie? Prof. dr. Herman

Philipse spreekt met oud-politica Femke Halsema over de noodzaak en mogelijkheden van democratische vernieuwing.

Maandag 28 november

Movies & Science: E-team Filmtheater

't Hoogt (Engelstalig)

Human Rights Watch operates on the front lines of Syria and Libya to document war crimes. Getting this information in the hands of criminal courts and media is a dangerous task. Q&A with dr. Brianne McGonigle Leyh (Human Rights, UU). How can victims of mass atrocities committed by governments and non-state actors get justice?

►► Reserveer je ticket via www.hoogt.nl

Dinsdag 8 en 13 december

Filosofisch Café Café Hofman

Tijdens de filosofische cafés onderzoeken we de wereld om ons heen. Dr. Jan Vorstenbosch (Praktische Filosofie, UU) roept de hulp in van filosofie om te begrijpen waarom we topsporters blijven bewonderen in tijden van doping, match-fixing en commercialisering. Prof. dr. Catarina Dutilh Novaes (Theoretische Filosofie, RUG) onderzoekt ons beeld en de ethiek van porno. Porno heeft een slechte reputatie, maar is dat wel terecht?

Institutions for Open Societies

Donderdag 1 december

Speedlecture Institutions for Open

Societies Raadzaal Achter Sint Pieter 200

(vanaf 16.00 uur)

Eén van de strategisch onderzoeksthema's van de Universiteit Utrecht is Institutions for Open Societies. Onderzoekers uit verschillende disciplines doen onderzoek naar vragen als: waarom ontwikkelen samenlevingen zich op deze punten zo verschillend? En welke rol spelen instituties in de vorming van open en duurzame samenlevingen, of juist het blokkeren daarvan? Het thema organiseert maandelijks een speedlecture om de nieuwste onderzoeksontwikkelingen binnen het thema te delen. De lezingen zijn speciaal voor onderzoekers, masterstudenten en geïnteresseerden en zijn gericht op het delen, uitwisselen en verbinden van onderzoek, kennis en mensen. De eerste volgende lecture is met prof. dr. Utz Weitzel, hoogleraar financiering en financiële markten. Gevolgd door een borrel.

►► Meer informatie: www.uu.nl/institutions

vrijdag 27 januari

Academiegebouw

Holocaust Memorial Day

De rol van de maatschappelijke instituten tijdens de Holocaust

In opdracht van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht organiseert de Utrechtse Historische Studentenkring ieder jaar een Holocaust Memorial Day. Het thema van de Holocaust Memorial Day 2017 is de rol die maatschappelijke instituten al dan niet speelden tijdens de Holocaust. Na een algemene introductie zullen er drie casussen worden behandeld waarvan één door prof. dr. Leen Dorsman over de Universiteit Utrecht. Iedereen is welkom, entree is gratis en lunch en een afsluitende borrel zullen worden verzorgd.

►► Meer informatie: www.uhsk.nl

Klimaatneutraal in 2030

Binnen de bedrijfsvoering is de stip op de horizon dat de Universiteit Utrecht in 2030 klimaatneutraal moet zijn.

Om die ambitie te realiseren moet er nog veel gebeuren, maar daar wordt hard aan gewerkt. Het afgelopen jaar zijn er 4600 zonnepanelen op negen universiteitsgebouwen neergelegd.

Nieuwe universiteitsgebouwen worden zo duurzaam mogelijk gebouwd en ook bij renovatie van bestaande bouw is duurzaamheid een leidend principe. Er wordt hard gewerkt aan het terugbrengen van de hoeveelheid restafval. Onder het motto 'Afval bestaat niet' worden zoveel mogelijk materialen gerecycled.

Mobiliteit is ook een belangrijk punt van aandacht. De vliegreizen van onze onderzoekers zijn essentieel bij het bedrijven van wetenschap, maar zijn alle reizen nodig? Het Copernicus Instituut heeft daar sinds jaar en dag aandacht voor. Het kijkt kritisch naar de aard van de reizen en als er dan echt gevlogen moet worden, compenseert het de zogeheten 'wetenschaps-kilometers' door geld te geven aan duurzame, goede doelen.

Studenten en medewerkers worden gestimuleerd om duurzame initiatieven te ontwikkelen en ondersteunen via de universitaire Green Office. Onder het motto *Sustainable UU, Sustainable me* worden zij bewust gemaakt waar de universiteit aan werkt en wat zij zelf kunnen doen om op een meer duurzame manier te studeren, werken en leven.

►► www.uu.nl/greenoffice